

מעשה מופת של רמטכ"ל צה"ל, חיים בר לב, טיהר את האווירה העכורה סביב עזה וסטר על לחי ציידים-המכשפות וה"משמיצים"

התגובה היתה מהירה וכדימה. היא נפלה כרעם ביום בהיר כאזניהם של עסקנים מפלגתיים, כותבי מאמרים ראשיים ועיתונאים למיניהם, שהתיימרו לייצג את דעת-הקהל הגיבו בשמה בזעם על ה"דיעות שהגיעו מרצועת-עזה בדבר אכזריות ואלימות מצד כוחות הביטחון שם.

החל בשר-המשטרה וכלה באחרון הכתבי לבים, ניסו כולם לחפור ולטשטש על מה שאירע ברצועה. במקום להתייחס לדברים לגופם, נפתחה מערכת השמצות פרועה כלפי כל מי שניסה בכלל להעלות את האפשרות שחיל צה"ל או איש משמרי הגבול ינהגו התנהגות אלימה ופורצת-חוק בתוקף תפקידם. כמעט כל מי שעט סופרים בידו או במה ציבורית לנאום מעליה, ראה לעצמו חובה מוסרית לחרף את אלה שתבעו חקירה גילוי האמת על המתרחש בעזה. שר-המשטרה נתן את האות והמקהלה ה"כללית החלה לנבוח בעקבותיו כאילו כל ה"עניין אינו אלא עוד מזימה שפלה של רק"ח המועניינת להתסיס את הרצועה.

"עניין קטן"

אפילו הכתבים הפולמוטריים של העיר חונות התגייסו למערכה, התעלמו מה"עובדה שהיתה זו סיעה העולם הזה בכנסת, שהעלתה לראשונה את התביעה לחקור את הנעשה בעזה, ניסו ליצור את הרושם, ש"

בה נמסר על מסקנות החקירה שנערכה עלידי קצינים בודקים שמינה הרמטכ"ל, רב-אלוף חיים בר לב, לבדיקת תלונות ש"הגיעו לרמטכ"ל והתייחסו להתנהגות חיילי צה"ל ברצועה. הבדיקה העלתה, כך נאמר בהודעה, כי חייליה של אחת היחידות, ש"עליה הוטל פיקוח על קיום העוצר וערכי סריקות וחיפושים באיזור מסויים ברצועה, נהגו באלימות, תוך שימוש כאלות ובמך לות, ללא הצדקה, כנגד מספר תושבים וגר"מו נזק למיבנים בעת ביצוע חיפושים בהם. הבדיקה העלתה עוד כי יש להטיל את ה"אחריות למעשים אלה, לא רק על החיילים שביצעו אותם כבודדים, אלא גם על מפקדי דים בדרגים שונים, הנושאים באחריות ה"בהוראות שנתנו לפקודיהם והן בשל חוסר פיקוח מתאים מצידם לגבי התנהגות ה"חיילים.

זה היה כבר יותר מדי למחנה המתנדבים לשמור על שמו של צה"ל. את הרמטכ"ל איראפטר היה להאשים בהשמצת שמו של צה"ל. את תגובת התדהמה של מחנה זה ביטא אחד הכתבים הצבאיים הוותיקים ב"עיתונות הישראלית, שבתום הודעת דובר צה"ל הציג את השאלה: "האם אין חשש שפירסום מעין זה יפגע במוראל החיילים?" אחרים ניסו להיאחז בהודעת צה"ל על הפרשה כדי להמעיט מחומרתם של המעשים שנעשו ברצועת עזה. אוסיינית לכך היתה תגובתו של הדי"ר הרצל רוזנבלום, כותב המאמרים הכרוני בידיעות אחרונות, ש"

מיקרים לא נערכה מהסיבה הפשוטה שלא הוגשו כל תלונות מהותיות ביחס אליהם. אולם איראפטר להיאחז במצב זה כדי לטעון שמה שאירע היה מאורע יוצא-דופן רק ב"קרב חיילי יחידה אחת.

עובדה היא שגם ביחידות אחרות, במיקרי רים נוספים, אירעו מעשים חריגים של בודדים, שאינם תואמים את חוקת צה"ל ומוסרו. כך הסתבר שבכמה מיקרים שדו"חיילים בשעת חיפושים רכוש השייך לתושביים מקומיים. בכל מיקרה שהדבר התגלה, נענשו האשמים בכל חומרת הדין, הרכוש השדוד הוחזר לבעליו ואף שולמו להם פיצויים נאותים. זהו נוהג שצה"ל יכול להתפאר בו. אין צורך להעלימו. דווקא פירוטו הוא המקנה לצה"ל את ערכו המוסריים.

ללא ספק היה זה מעשה של אומץ לב למופת מצד שלטונות צה"ל ומצד מפקדו העליון, לחקור ולפרסם את פרטי ההתנהגות הבלתי-הולמת של חיילי צה"ל ולי"הוקיעם ברבים. למרות שספק אם הפירסום ברבים היה נעשה ללא הנסיונות לעורר א"דעת-הקהל, זוו עדיין מעשה מופת שרק צבאות מעטים בעולם יכולים להשתבח בו.

מוסר העסקנים

בפעם נוספת הובלט הפער הקיים בין מוסר צה"ל לבין מוסר העסקנים המפלגתיים. מול הודעת דובר צה"ל מהד"דת כאות קלון החלטתה של ועדת הפנים של הכנסת, שנעשתה ביוזמת ראשה, מרכי סורקיס, לשלוח מיברק לחיילי מישמר ה"גבול בעזה, בו נאמר, בין השאר: "נגד המסייתים והמקטרגים, אנשי השמאל החדש ורק"ח, אנו אומרים — ישיר כוחכם ב"פעולתכם לעצירת נחשול הטרור..."

שר-המשטרה ומפקחה הכללי, יכלו לטול גם הם דוגמה מצה"ל: הדרך למניעת חרי"שת שמועות פרועה אינה בחיפוי על פקר דים ובהשמצות-נגד. אין התגוננות טובה יותר נגד שמועות מאשר חשיפת האמת והוצאתה לאור. אילו נהגו הם ביחס ל"האשמות כלפי מישמר הגבול באותה אמת מיוה של צה"ל, היה בכך כדי לתרום לשמו הטוב של חיל זה ולשמה הטוב של ה"משטרה יותר מאלף נאומים נרגשים או מליצות שדופות.

חיילי צה"ל מפזרים הפגנה של תלמידות תיכון

אחד, שנעשה בתקופה אחת, במחנה פליטים אחד בידי חיילי יחידה אחת. מיקרה זה הוא שהועמד לחקירה לא משום ששם נעשו הדברים החמורים ביותר, אלא מהסיבה הפשוטה שרק במיקרה זה הגיעו תלונות לרמטכ"ל מחיילי אותה יח"ד. בהם חיילים שהשתמשו בעצמם באמצעים אלימים ומצפונם נקף אותם על כך. רק תלונה כזאת אפשרה מינוי קצין בודק עלידי הרמטכ"ל, חשיפת האמת ו"הענישת האחראים.

העובדה שפרשה זו נחקרה עד תום ו"פורסמה ברבים, כדי להוות אות ומופת לחיילי צה"ל לגבי הסטנדרטים של התנהגות האנושית שצה"ל מצפה מהם, אינה אומרת כלל שבמקומות אחרים, בזמנים אחרים, עלידי חיילי יחידות אחרות, לא אירעו מיקרים חריגים נוספים, שנעשו בידי קבוצות או בודדים המייצגים רק את עצמם ולא את צה"ל, השווים בחומרתם לחומרת המעשים בפרשה שנחקרה או אף עולים עליהם בחומרתם. חקירה באותם

הכתיר את תגובתו בכותרת "רעש מוגזם": "נראה לנו כי כללית הקמנו רעש גדול מדי מסביב לעניין הקטן הזה, וכך דמיון למי שירה באנקור מתותח בספקנו נשק בידי אלה שהפכו את החיפוש אחריו ל"מיקצועים".

מזלו של צה"ל ומדינת ישראל הוא שמה שנראה בעיני הדי"ר רוזנבלום ודומיו כי עניין קטן, נראה לצה"ל כעניין חמור, כי פתח להתדרדרות שיש לעקרה מהשוש ולנטרלה בעודה באיבה, שכן זהו אחד מ"סודות כוחו של צה"ל: השמירה על טוהר הנשק של הלוחם העברי.

הפירסום:

רק מיקרה אחד

לכל אלה שנאחזו בהודעת דובר צה"ל, כדי להמעיט מחומרת המעשים שנעשו בעזה, יש להבהיר עובדה אחת: מסקנות החקירה שנעשתה התייחסו למיקרה מסויים

היתה זו יוזמת השמצה של רק"ח, שכל ה"הולך בעקבותיה אינו אלא גרור מוסקבה. אולם מה שהתרחש כעבור ימים מספר היה בבחינת סטירת-לחי מצלצלת לכל אלה שיצאו להגן על שמם הטוב של כוחות הביטחון. צה"ל הבהיר להם בצורה חד משמעית שהמוסר שלהם אינו המוסר של צה"ל ושה"ל אינו זקוק להגנתם ולחסותם. הוא יודע טוב יותר מהם כיצד לשמור על שמו הטוב. והוא אינו עושה זאת בצורה של טישטוש, העלמה והסתרת העובדות, אלא בחשיפת הנגע, מהשוש עד הצמרת, תוך הוקעת האשמים.

כפי שאמר החייל הראשון של צה"ל: "א" אפשר להציג מעשה חמור כעניין של מה בכך. משום מעשה לא טוב לא תצמח טובה. צה"ל יכול היה להתעלם ממה ש"קה — כדי לא לתת גושפנקא רשמית למעשים שלא ייעשו, לא הלכנו בדרך זו". הסטייה המהדהדת שניתנה למחנה ה"מחפים, באה בצורת הודעת דובר צה"ל,